

Kommunala nämnder har möjlighet att välja antingen ombudet eller huvudmannen som delgivningsmottagare men bör som huvudregel välja ombudet

Beslutet i korthet: I 15 § delgivningslagen föreskrivs att om den som ska delges har ett ombud som är behörigt att ta emot handlingen är även ombudet delgivningsmottagare. Om det finns ett behörigt ombud och handlingen lämnas till huvudmannen, bör ombudet enligt samma paragraf underrättas om detta. Omsorgsnämnden i Södertälje kommun hade delgivit huvudmannen ett beslut och skickat en kopia av beslutet till ombudet. Nämnden hade emellertid inte underrättat ombudet om att huvudmannen hade delgivits beslutet, vilket medförde att nämndens beslut inte överklagades i rätt tid. Enligt JO:s uppfattning talar såväl förarbetsuttalanden som syftet med att över huvud taget ha ett ombud för att myndigheter som huvudregel bör välja ombudet som delgivningsmottagare. JO kritiserar inte nämnden för att den valde att delge huvudmannen. Nämnden kan däremot inte undgå kritik för att inte ha underrättat ombudet om delgivningen.

Anmälan

I en anmälan till JO anförde advokaten AA, i egenskap av ombud för BB, bl.a. följande: Omsorgsnämnden i Södertälje kommun skickade ett beslut med delgivning till BB utan att informera honom som ombud om det. BB undertecknade delgivningen den 22 september 2015. Själv fick han beslutet den 23 september 2015 och utgick från att besvärstiden började löpa då. Sista dagen för att komma in med överklagande var därmed den 14 oktober 2015. Av faxkvittot från sändningen framgår att kommunen tog emot ett överklagande från honom före midnatt den 14 oktober 2015. Trots detta beslutade kommunen den 19 oktober 2015 att avvisa överklagandet för att det hade kommit in för sent. Av beslutet framgick att kommunen ansåg att besvärstiden löpte ut den 13 oktober 2015 och att överklagandet hade kommit in den 15 oktober 2015.

Utredning

Ärendet remitterades till Omsorgsnämnden i Södertälje kommun.

I sitt remissvar redogjorde kommun för handläggningen och uppgav bl.a. att det aktuella överklagandet kom in till kommunen via fax den 14 oktober 2015 och ankomststämplades dagen därpå. Den 19 oktober 2015 beslutade kommunen att

avvisa överklagandet. Som skäl för beslutet angavs att överklagandet hade kommit in för sent då det delgavs den 22 september 2015 och skulle ha varit myndigheten tillhanda senast den 13 oktober 2015. Den 23 oktober 2015 kontaktade en sekreterare på Igenes advokatbyrå kommunen och frågade från vilket datum kommunen räknat tidsfristen. Kommunen uppgav att tidsfristen hade räknats från den dag som BB delgavs beslutet och att överklagandet skulle ha varit myndigheten tillhanda senast den 13 oktober 2015 för att ha kommit in i rätt tid. Den 11 november 2015 ringde ombudet till handläggaren i ärendet och framförde bl.a. synpunkten att kommunen inte följt vad som stadgas i 15 § delgivningslagen. Handläggaren bad att få återkomma i frågan. Den 12 november 2015 återkom handläggaren till ombudet och meddelade att kommunen stod fast vid sin bedömning. BB inkom senare med en begäran om återställande om försuttna tid. Kammarrätten återställde den försuttna tiden.

Nämnden gjorde härefter följande bedömning:

Av 15 § delgivningslagen (2010:1932) följer att om den med vilken delgivning ska ske har ett ombud som är behörigt att ta emot handlingen är även ombudet delgivningsmottagare. Finns ett sådant ombud och handlingen lämnas till en delgivningsmottagare enligt 11-14 §§, bör ombudet underrättas om detta. Bestämmelsen om underrättande av ombud beträffande delgivning är således inte tvingande, men ombudet bör enligt det aktuella lagrummet ändå underrättas. AA erhöll förvisso en kopia av beslutet, men nämndens bedömning är ändå att ombudet borde ha underrättats om att BB hade blivit delgiven beslutet, vilket inte gjordes. Underlåtenheten att underrätta ombudet om delgivningen utgör enligt nämndens bedömning en brist i handläggningen.

Enligt faxkvitto inkom ombudets överklagande till myndigheten den 14 oktober 2015. Överklagandet har dock ankomststämpel först nästpåföljande arbetsdag, det vill säga den 15 oktober. Nämndens bedömning är att handlingen felaktigt betraktades som inkommen den 15 oktober, då handlingen rätteligen inkom till myndigheten den 14 oktober 2015. Nämnden avser att till följd av de inträffade händelserna se över sina rutiner vad gäller delgivning samt när en handling anses inkommen till myndigheten. Utbildning kommer även att hållas för myndighetens personal beträffande dessa frågor. Nämnden beklagar de olägenheter som handläggningen i dessa delar har inneburit för BB och dennes ombud.

Advokaten AA gavs tillfälle att kommentera remissvaret.

Jag har tagit del av Kammarrätten i Stockholms beslut den 28 januari 2016 att återställa den av BB försuttna tiden. Av beslutet framgår att det enligt domstolens mening får antas ha varit underlåtenheten att underrätta BB:s ombud om delgivningen som medförde att nämndens beslut inte överklagades i rätt tid.

Bedömning

Den som för talan i ett ärende får enligt 9 § förvaltningslagen (1986:223), FL, anlita ombud eller biträde. Den som har ombud ska dock medverka personligen om myndigheten begär det.

Att ombudet får tillgång till handlingarna i ärendet är en förutsättning för att den enskilde ska få det rättsskydd som rätten att anlita ombud syftar till. JO har mot bakgrund av ett sådant resonemang flera gånger uttalat att kommunikation enligt 17 § FL i första hand ska ske med ombudet när det finns ett sådant (se t.ex. JO 1991/92 s. 305).

I delgivningslagen (2010:1932) finns särskilda bestämmelser om vem som är behörig att ta emot en delgivning. Av 11 § framgår att vid delgivning med en fysisk person är han eller hon delgivningsmottagare. Enligt 15 § samma lag är ett ombud som är behörigt att ta emot handlingen också delgivningsmottagare. Finns ett sådant ombud och handlingen lämnas till huvudmannen, bör ombudet enligt sist nämnda paragraf underrättas om detta.

Av delgivningslagen framgår alltså att myndigheten kan välja att delge antingen huvudmannen eller ombudet. Något svar på frågan om vem av dem som bör väljas i första hand ges inte. I förarbetena till 15 § delgivningslagen uttalas dock följande: ”Bestämmelsen innebär emellertid inte att endast ombudet är delgivningsmottagare. Det finns således ett utrymme att välja om handlingen ska lämnas till ombudet eller en person som enligt 11–14 §§ är delgivningsmottagare för den som ska delges [...]. Lämnas handlingen till annan än ombudet bör ombudet underrättas om delgivningen. Det kan ske t.ex. genom att en kopia av föreläggandet skickas till ombudet eller genom en underrättelse per telefon. Ett exempel på när det kan vara motiverat att lämna handlingen till en annan delgivningsmottagare än ombudet är om det framkommit att det föreligger samarbetssvårigheter mellan den som ska delges och ombudet eller om det är oklart om fullmakten har återkallats” (se prop. 2009/10:237 s. 237).

Som JO tidigare framhållit (se JO:s beslut den 23 april 2013, dnr 1057-2012) talar det som anförs i förarbetena ovan för att lagstiftarens avsikt har varit att delgivning, liksom kommunikation enligt 17 § FL, som huvudregel bör ske med ombudet. Denna ståndpunkt stöds även av uttalanden i litteraturen. (se Hellners m.fl., *Förvaltningslagen med kommentarer*, 3 uppl., 2010, s. 120 f. och s. 200).

I det nu aktuella ärendet skickade kommunen sitt beslut med delgivningsbevis till BB som undertecknade delgivningen den 22 september 2015. En kopia av beslutet skickades utan delgivning till hans ombud, advokaten AA, som tog emot det den 23 september 2015. Nämnden informerade inte ombudet om att BB delgivits beslutet vilket, som Kammarrätten i Stockholm konstaterat i sitt beslut den 28 januari 2016, får antas ha lett till att nämndens beslut inte överklagades i rätt tid.

Mot bakgrund framför allt av vad som sägs i förarbetena till 15 § delgivningslagen och vad som anförts om syftet med att ha ett ombud, är det min uppfattning att myndigheter som huvudregel bör välja ombudet som delgivningsmottagare. Jag finner emellertid inte anledning att uttala någon kritik mot nämnden för att den i stället valde att delge huvudmannen. Nämnden kan dock inte undgå kritik för att inte ha underrättat ombudet om delgivningen.

Avslutningsvis kan tilläggas att jag instämmer i nämndens bedömning att det var fel att betrakta ombudets överklagande som inkommet den 15 oktober 2015.

Ärendet avslutas.